

til Beløb, som forekomme mig at være meget moderate, men paa den anden Side forekommer det mig ogsaa, at man skal tage det Hensyn, at man ikke ved at forhøje Priserne ud over, hvad her er foreslaaet, skal hindre og hemme Forretningslivet. Netop i Kraft af den billige Adgang til at rejse have Abonnementskortene allerede nu paa en saadan Maade fæstet Rod i Befolkningen, kan jeg sige, at det vilde være til stor Gene, hvis Priserne bleve i paafaldende Grad forhøjede.

Jeg glemte, da jeg var ved Punkt d. om Opkrævning af Ekstrabetaling, at sige, at Statsbanerne kunde faa en Ekstraindtægt, hvis de lod nogle Sovevaggoner gaa mellem forskellige Stationer, jeg vil sige mellem Randers og Kjøbenhavn, og tog et særligt Gebyr for deres Benyttelse. Jeg tror absolut, det vilde være en god Indtægt for Statsbanerne, og det maatte . . . (Afbrydelse af *Hedemann*) . . . nej, selv Rigsdagsmænd skulde betale, og jeg tror, at de alligevel vilde være glade ved det. Vi have jo før prøvet at kunne rejse uafbrudt om Natten, og naar jeg tænker paa, hvorledes Folk endogsaa vare ved at rage hinanden i Vandet for at komme i Sovevaggon, tvivler jeg ikke paa, at de rejssende gerne vilde give 2 à 4 Kr., eller hvad det nu kunde blive, for at komme i Sovevaggon. Det er jo indført i Udlandet, og den ubehagelige Udstigning i Fredericia om Natten føles saaledes, at jeg kan sige, at man taler ikke med en eneste rejssende, uden at de ere enige om, at det var ønskeligt at faa Sovevaggoner indført. Jeg ved nok, at der bliver sagt, at Færgerne ikke ere store nok til at overføre de mange Vaggoner, da de tillige skulde have Posten etc., men nu have vi jo faaet flere Færger; i sin Tid blev der sagt, at naar vi fik et Færgeleje til, skulde det blive forsøgt med at lade nogle Vaggoner gaa over. Der kunde saa fastsættes en ordentlig Betaling for Benyttelse af disse Vogne, og man vilde ved denne Foranstaltning baade imødekomme Publikum og give Statsbanerne en Indtægt, der maaske var lige saa stor som det, den næstsidste ærede Taler (Tolderlund) sagde, at Fribejordingen koster. — Samtidig vil jeg bemærke, at dersom Statsbanerne fik Skibe, der satte Aarhus og Kalundborg i Forbindelse med Nattog, vilde det have sin Betydning, og man kunde vist derigennem ogsaa faa en forøget Indtægt. Efter den Maade, hvorpaa Posten besørages, og efter de Oplysninger, der ere fremkomne, tvivler jeg ikke om, at det vilde give nogen Ind-

tægt for Statskassen, hvis der blev sat Dampskibe i Gang om Natten.

Den Bemyndigelse, der gives Statsbanerne til paa 3die Klasse at udstede Ugekort mellem bestemte Stationer og til Morgen- og Aftentog, finder jeg er en meget heldig Foranstaltning. Men samtidig vilde jeg gerne spørge den højtærede Minister, om ikke den Tanke har været fremme, som var fremme, da vi behandlede Takstloven i 1896, at oprette en 4de Klasse, som i Lighed med, hvad der er Tilfældet i Udlandet, for en meget billig Betaling kunde befordre Arbejdere og Landboere ind til nærmeste Stad, en 4de Klasse, som altsaa ikke yder dem nogen særlig Bekvemmelighed, men hvor de maa tage det, som det er. Det er meget billigt for de paagældende og bidrager til endnu mere at imødekomme Ønsket fra Arbejdernes Side om at kunne tage Bopæl uden for Byens Centrum.

Med Hensyn til Fragttaksterne paa Punkt 4 er der et Punkt, jeg vil tillade mig at gøre opmærksom paa. De Herrer, der ligesom jeg i sin Tid vare Medlemmer af Toldkommissionen, ville erindre, at vi fra Handelsstanden fik Klager over forskelligt, blandt andet over, at det var umuligt at konkurrere med Udlandet, der i Vaggonladninger sendte sin Overproduktion herind. Det blev oplyst, at Fragttaksterne for Vaggonladninger fra Udlandet paa flere Punkter vare saa billige, at det var umuligt for Indlandets handlende at konkurrere med Udlandet. Naar man nu ser, hvilken Udgift det forvolder Statsbanerne med at overføre paa Færgerne Vognladningsgods, der kommer fra Sverige f. Eks. Træ, der gaar helt op til Vestkysten, er det jo klart, at det absolut skader Havnene, skader Søfarten. Det bliver ganske vist ogsaa paa den Maade vanskeligt for de handlende i Provinserne at konkurrere med de af Udlandets handlende, der paa denne Maade direkte tilbyde; det er en Konkurrence, som de handlende herhjemme ikke kunde imødegaa. Jeg mener derfor, at der kunde være Grund til noget at forhøje Taksterne for Vognladningsgods, der besørages over Færgerne. Jeg henstiller til Udvalgets Overvejelse, om der ikke paa dette Punkt var noget, der talte for at hjælpe til at fremme vore Havnes Interesser; der er jo mange Byer, der bringe store Ofre for at holde deres Havne i tilbørlig Orden. Men efterhaanden som det gaar mere og mere op for Folk, at det, fordi vi have Færgerne, er billigere at sende Vognladninger baade fra